

KIELTO VAI HYPPY, **JOHANNA?**

ANNUKKA JÄRVI

Kielto vai hyppy, Johanna?

Annukka Järvi

Kielto vai hyppy, Johanna?

SAGA Egmont

Kielto vai hyppy, Johanna?

Cover image: Shutterstock

Copyright © 1998, 2023 Annukka Järvi and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727103983

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Aina sataa

Alun perin meidän perheeseen kuului isä, äiti, pikkusisarukseni Liina ja Ville sekä minä itse. Myöhemmin joukkoon liittyi hevonen nimeltä Speedy Gonzales. Sitten koko kuvio muuttui, nopeasti ja yllättäen.

- Lehti on nyt myyty, isä ilmoitti yhtenä perjantai-iltapäivänä.
- Meidän pitää juhlia! Vaihtakaa jotain siistimpää ylle, tänään ei mennäkään tallille.

Liinan ilme kirkastui. Hän oli kyyhöttänyt eteisen lattialla leikkimässä barbeillaan mutta työnsi oitis ne pahvilaatikossa kenkähyllylle ja kysyi sen jälkeen uteliaasti:

- Onko meillä taas rahaa?
- Ainakin toistaiseksi, vastasi isä nauraen.

Liina otti peukalon suustaan – hän imee peukaloa vaikka käy jo ensimmäistä luokkaa –, työnsi onnellisena kukallisen pannan hiuspörröönsä, peitti likaisen poolon tahrat kirjavalla verkkatakilla ja kiskoi oranssien sukkahousujen päälle vaaleanpunaiset farkut.

– Herranjestas, Ville tiuskahti, laski kitaran käsistään ja vapautti meidät kuulemasta tulkintaansa Apulannan uusimmasta hitistä, – milloin tuon kakaran maku kehitty?

Hän piiloutui kylppäriin vetääkseen vesijakauksen pääläelleen.

– Minusta on ihanaa, että Ville kiinnittää jo huomiota pukeutumiseensa, huomautti äiti ja oli sen näköinen, että pelkäsi meidän remahtavan nauruun. Samalla hän yritti sulloutua liian kapeaan hameeseen, nyki vetoketjua, mutta alistui: – Johanna, auta! Pane nappi kiinni.

Vihdoin pääsimme pakkautumaan autoon.

– Seurahuoneelle vai kiinalaiseen? isä kysyi.

– Mennään pizzalle!

– Ei tällä kertaa, kielsi isä tiukasti, – tätä me juhlimme oikeassa ravintolassa.

– Päätä sinä, äiti ehdotti diplomaattisesti.

Koko matkan tuijotin sateen kutistamia lumiläjiä, harmaata taivasta ja mustaa asfalttia, ikkunoista kiilteleviä valoja.

Pari viime vuotta oli vierähtänyt alituisessa rahapulassa. Se oli himmentänyt arkielämää kuin hälventymätön sumu. Emme me aivan kaurapuuro- ja hernekeittodieetille joutuneet, emme edes luopumaan Speedystä. Mutta uurteet isän otsalla rypistyivät syviksi, hänen äänensä kärehti vähästä ärsyttämisestä kireäksi, ja hän kulutti vapaat hetkensä laskelmien tekoon tai tilien tutkiskeluun.

Vihdoin jokin paikallislehtiä kustantava konserni oli ostanut isän lehden, eikä meidän tarvinnut toistaiseksi murehtia joka ainutta markkaa.

– Mitä sinä aiot tehdä jatkossa? kysyi äiti.

Isä vastasi hämmentyneellä äänellä:

– Ehdottivat, että jatkaisin palkattuna päätoimittajana ja toimitusjohtajana.

– Sepä hauskaa!

Isä oli pitkään vaiti.

– Minulla on kyllä muitakin suunnitelmia... Mutta lupasin harkita.

– Mitä suunnitelmia muka, äiti ennätti sihahtaa isän pysäköidessä autoa kiinalaisen ravintolan edustalle eikä ilmiselvästi vaikuttanut tyytyväiseltä.

Siihen hänellä olikin syytä, sillä viikkoa myöhemmin isä muutti mökille. ”Toistaiseksi”, hän selitti niukkasanaisesti, ja silloin äiti repesi.

– Että sinä kehtaat! hän kiljui. – Jätät minut ja lapset yksin, vaikka meillä kerrankin olisi varaa hyvään elämään.

– Kiitos, sanoi isä kuivasti. – Minusta nämä menneetkin ovat olleet hienoja vuosia.

Äiti takoi nyrkillään sohvaa:

– Älä viitsi väännellä joka sanaa. Kyllä sinä tajuat mitä minä tarkoitan!

– Kuule nyt, isä aloitti. – Eikö teillä ole ollut tarpeeksi ruokaa ja oma koti? Enkö minä ole tehnyt kaikki nämä vuodet töitä enemmän kuin olisin halunnutkaan, jotta perhe saisi pitää sen hyvän elämänsä?

– Ai, äiti parkaisi, pälyili ympärilleen löytääkseen sopivan asean ja tarttui tyynyyn, – vai meidänkö takia sinun on pitänyt raataa? Kenen idea se lasten tekeminen oli? Minä en olisi välittänyt yhdestäkään synnytyksestä.

Hän veti henkeä laukaistakseen niin, että se kuului naapuriin saakka:

– Ja sinä se tahdoit, että minä jäisin kotiin. En minä!

Livistin vähin äänin yläkertaan siinä vaiheessa kun äiti hakkasi isää tyynyllä selkään. Lapset lötköttivät makuuhuoneen kaksoisvuoteella tuijottamassa televisiota.

- Vieläkö ne tappelee? kysäisi Ville pitkästyneenä.
- Vielä.
- Isot ihmiset, kehtaavatkin, Liina päivitteli kuin

kokemuksista viisastunut vanhus.

Lopulta isäkin hinautui yläkertaan pakkaamaan tavaroitaan.

– Olen uneksinut tästä vuosia. Mutta aina on pitänyt tehdä muuta, tärkeämpää, hän puolusteli. – Oli se lehden perustaminen, ja sitten tuli perhe, ja sen jälkeen tuhlaantui monta vuotta selviytymistaistelussa.

Hän survoi viimeisen sukkaparin kassiin, surrasi vetoketjun puolimatkaan kiinni ja istahti sitten sängyn reunalle.

– Ja kaikki nämä vuodet olen elätellyt romaanisuunnitelmaa. Tahdon vihdoon viimein kirjoittaa sen valmiiksi, ei tässä mistään sen kummemmasta ole kysymys.

– Mutta äiti ei ymmärrä, sanoin hitaasti.

– Ei niin. Ainakin hän pitää tätä hylkäämisenä, kuvittelee kai, että rahtaan sinne jonkun sutturan. Tässä iässä!

Purskahdin nauruun, vaikka isä näytti alakuloiselta. Poskilla ja ylähuulessa erottuvat partakarvat olivat ihoa vasten harmaampia kuin muistinkaan.

– Tahdon olla aivan yksin, rauhassa, elää luonnon rytmissä ja löytää takaisin omaan minääni. Vasta sitten pystyn luovaan työhön, selitti isä vaisusti.

Silloin äiti juoksi yläkertaan kasvot itkusta kirjavina.

– Kuule nyt senkin itserakas hölmö, hän ärähti, – myös minä olen uneksinut elämänmuutoksesta! Yhteisestä, yhdessä toteutettavasta muutoksesta. Minä vain erehdyin kuvittelemaan

että tämä perhe ja tämä elämä on yhteinen projekti eikä pelkästään sinun yksityinen bisnekseksi, ja siksi olen niin pettynyt!

Isä ja äiti päyilivät luimistellen toisiaan. Ville ja Liina alkoivat parkua.

– Lopettakaa, hullut! karjui Ville. – Kamalaa!

Hän pakeni huoneesta. Isä valahti neuvottomaksi, aikoi säännätä perään, päätti kuitenkin halata ensin meitä muita ja yritti halata äitiäkin. Sitten hän lähti.

Viikkoa myöhemmin paras ystäväni Karkki ja minä menimme yhdessä tallille. Oli loskainen, viimainen tammikuun iltapäivä. Karkki ei ollut aikaisemmin saanut käydä edes katsomassa Speedyä, koska tallinomistaja Pirkko ei suvainnut tallille tulevan ulkopuolisia. Nyt Karkki oli hyväksytty osaksi tallin kalustoa. Harjailimme Speedyä, satuloimme sen ja päätimme käydä kävelemässä peltoteilla. Maa oli asfaltinkovaa, enkä hennonut edes ravata. Karkki lipsuili pientareella vuoroin Speedyn vierellä, vuoroin sen edellä. Speedy töykki häntä hellästi selkään.

– Kun tulisi pian kesä, Karkki haaveksi. Samassa minäkin tajusin, miten malttamattomana odotin sulavan maan tuoksua, pajunkissoja, hiirenkorvia ja koko sitä elämää, joka sai keväällä värinsä takaisin. Lumi ei painanut vain maata, vaan myös meitä. En olisi millään jaksanut talvea.

Käännyimme ison tien risteyksestä ennen kuin yksikään auto ennätti ajaa ohi, ja lähdimme hitaasti takaisinpäin. Ei haluttanut edes puhella.

Speedyn pää keinahteli, notkuin satulassa ohjat höllällä ja ajattelin ohimennen niitä aikoja, jolloin emme uskaltaneet koskaan ratsastaa maastossa pitkin ohjin. Mutta kuluneisiin

muutamaan vuoteen oli sisältynyt niin monta vastaan jytissyttä maantiejyrää, auraustraktoria, alamäessä selän takaa syöksynyttä perävaunullista rekkaa ja ulvahtelevaa ambulanssia, että uskalsin luottaa Speedyyn. Tosipaikan tullen se loikkaisi ojaan eikä keskelle tietä.

Pari ratsukkoa takoi kentän ainoaa ratsastuskelpoista sivua edestakaisin. Valonheittimet värjäisivät ihmiset sinertäviksi.

– Mitä järkeä kaivertaa tuntikaupalla jäähän uraa, Karkki päivitteli matalasti, – eihän siitä saa mitään iloa.

Tallissakin paloi pehmeän kellertävä valo. Hevoset nuokkuivat pää nurkassa, silmät lupsahdellen, tai rapistelivat kuivikeolkiaan. Vesijohdot inahtivat, kun joku painoi turpansa juomalaitteeseen.

Pari keski-ikäistä tättä istui valjashuoneessa puhdistamassa suitsia. He rupattelivat keskenään niin keskittyneesti työhuolista ja siitä, miten ihanan virkistävä tyyppi Marco Bjurström on, etteivät edes huomanneet, kun kävin heittämässä varusteet telineeseen.

– Tämmöiseen paikkaan ne ekoterroristit pitäisi komentaa yhdyskuntapalvelukseen, niin oppisivat mitä eläminen luonnon ja eläinten ehdoilla käytännössä on, toinen sanoi, mutta hänen ystävänsä torjui heti ehdotuksen:

– Minä en ainakaan uskaltaisi luottaa hevosia sellaisiin käsiin. Ei eläinten terveyttä ja hyvinvointia voi uhrata joidenkin kaupunkilaiskiihkoilijoiden tietämättömyyden takia.

Tallinpitäjä Pirkko väitti, että molemmat tädit olivat aiemmin kisanneet kansallisella tasolla kenttää ja rataesteitä. Sitä oli mahdoton uskoa, kun näki heidän hytkyttelevän mummuravia ikääntyneillä suomenhevosillaan.

Heppatyttö Johannan elämä mullistuu, kun tallin omistaja pyytää Johannaa huolehtimaan tulisesta Blackiesta. Blackie ei ole perusratsu, vaan koko tallin paras hevonen. Johanna on samaan aikaan sekä otettu että peloissaan. Pystyykö hän ratsastamaan Blackieta? Pysyykö hän herkästi reagoivan ja pitkälle koulutetun hevosen kyydissä? Kun ensimmäiset kilpailut lähestyvät, Johanna on ratketa pelosta ja jännityksestä.

”Kielto vai hyppy, Johanna?” on itsenäinen jatko-osa romaanille ”Unelmia ja hevosia, Johanna”.

Annukka Järvi on kirjailija Anna-Maija Järvi-Herlevin (s. 1959) taiteilijanimi. Järvi-Herlevi on julkaissut erityisesti hevosaiheista nuortenkirjallisuutta. Hän on voittanut Arvid Lydecken lastenkirjapalkinnon vuonna 1993 teoksella ”Tanssi neljällä jalalla”.